

Tiedekunta — Fakultet

Matemaattis-luonnontieteellinen

Laitos — Institution

Ekol. ja syst. laitos, populaatiobiologian osasto

Tekijä — Författare

Sari Haikola

Työn nimi — Arbetets titel

Täpläverkkoperhosen sisäsiitos, naaraan heterotsygotia ja jälkeläisten kelpoisuus

Oppiaine — Läroämne

Morfologis-ekologinen eläintiede

Työn laji — Arbetets art

Pro gradu -tutkielma

Aika — Datum

Helmikuu 1998

Sivumäärä — Sidoantal

42+2 liitesivua

Tiivistelmä — Referat

Työn tarkoituksena oli selvittää sisäsiitoksen mahdollisia haittavaikutuksia täpläverkkoperhosen (*Melitaea cinxia*) populaatioissa Ahvenanmaalla. Täpläverkkoperhosen esiintymisalue Suomessa on supistunut viime vuosikymmeninä. Lisäksi lajin paikallispopulaatiot ovat hyvin pieniä. Tällaiset pienet populaatiot ovat alttiita sisäsiitoksen haittavaikutuksille.

Tvärminnen eläintieteellisellä asemalla suoritettussa tutkimuksessa seurattiin 30:n pääosin eri populaatioista peräisin olevan naaraan jälkeläisten kelpoisuutta. Yksilön kelpoisuudella tarkoitetaan tässä tutkimuksessa yksilön kasvunopeutta, elosssäilymistä, toukka- ja kotelovaiheen kestoaikaa sekä aikuisen elinikää. Näitä kelpoisuuden osatekijöitä verrattiin naaraan heterotsygotiaan. Heterotsygotialla pyrittiin kuvaamaan sisäsiitoksen määrää populaatioissa.

Naaraan heterotsygotia vaikutti positiivisesti toukkien diapaussin jälkeiseen painoon sekä negatiivisesti kotelovaiheen pituuteen. Näiden tulosten perusteella esiintyy yleinen suuntaus heterotsygotimpien naaraiden jälkeläisten parempaan kelpoisuuteen.

Tämän sekä muiden tutkimusten perusteella voidaan todeta, että sisäsiitoksella on merkitystä täpläverkkoperhosen kelpoisuuden kannalta.

Avainsanat — Nyckelord

Sisäsiitos, heterotsygotia, kelpoisuus

Säilytyspaikka — Förvaringställe

Populaatiobiologian osaston kirjasto

Muita tietoja — Övriga uppgifter